

เลขที่.....

ประโยคธรรมศึกษาชั้น[]ตรี []โท []เอก ช่วงชั้น []ประถม []มัธยม []อุดม
วิชา...เรียงความแก้กระทู้ธรรม.....

สอบในสนามหลวง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อปุปมาทรรตา โทถ สจิตตมนุรกุขถ

ทุคคา อุทฺธธตฺตานํ ปงฺเก สนฺโนว กุญฺชโร.

ท่านทั้งหลาย จงยินดีในความไม่ประมาท คอยรักษาจิตของตน

จงถอนตนขึ้นจาก หล่ม เหมือนช้างที่ตกหล่มถอนตนขึ้น ฉะนั้น.

(ย่อหน้า ๑ นี้)

บัดนี้ จักได้อธิบายขยายความแห่งพุทธศาสนสุภาษิตที่ยกขึ้นเป็นบทเบื้องต้นนั้นเพื่อเป็น

แนวทางแห่งการศึกษาและแนวทางแห่งการปฏิบัติ โดยสมควรแก่อัตภาพและธรรมเป็นลำดับไป

(ย่อหน้า ๑ นี้)

ดำเนินความว่า

สมดังสุภาชิตที่มาใน สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อัมมบท ว่า

ชิจจฉา ปรมา โรคา สงขารา ปรมา ทุกขา

เอตฺ ญตฺวา ยถาภูตํ นิพพานํ ปรมํ สุขํ.

ความหิวเป็นโรคอย่างยิ่ง สังขารเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

รู้ซึ้งนั้นตามเป็นจริงแล้ว ดับเสียได้ เป็นสุขอย่างยิ่ง.

(ย่อหน้า ๑ นี้)

อธิบายความว่า เพราะโรคอย่างอื่นรักษาคราวเดียวก็หาย หรือว่าอันบุคคลย่อมบำบัดได้ ด้วย

ความสามารถแห่งองค์นั้นๆ คือเป็นครั้งคราว, ส่วนความหิวต้องรักษากันสิ้นกาลเป็นนิตย์ทีเดียว เหตุนี้ ความ

หิวนี้จึงจัดเป็นเยี่ยมกว่าโรคที่เหลือชั้น ๕ ชื่อว่า สังขารทั้งหลาย บัณฑิตทราบเนื้อความตามเป็นจริงว่า "โรค

เสมอด้วยความหิว ย่อมไม่มี, ชื่อว่าทุกข์ เสมอด้วยการบริหารชั้น ย่อมไม่มี" แล้วกระทำพระนิพพานให้แจ้ง

การใช้ชีวิตของคนเรานั้นบางครั้งก็ต้องมีอดมีกินมีอย่างตามสภาพสังคมของคนมีฐานะไม่ใช่ว่าผมในอดีตก็มี

บ้างเหมือนกัน ลองนึกไปถึงตอนที่หิวก็รู้สึกทรมานใจเหลือเกิน ถ้าเอาคำว่าหิวนี้ไปไว้กับคน คนหนึ่ง

ยกตัวอย่างชายคนหนึ่ง วัน ๆ ไม่ทำอะไร เข้าฟังเพลง บ่ายจับหญิง ดึกเที่ยวกลางคืน ถามว่า เขาหิวไหม

ตอบได้เลยทันทีว่าหิว เขาอาจร่ำรวย แต่เขาก็ยังหิวอยู่ร่ำไป หิวในที่นี้จึงหมายถึงความต้องการทาง รูป รส

กลิ่น เสียง สัมผัส ความรู้สึกที่ได้จาก ๕ สิ่งนี้คงเข่ายวนใจ แต่ว่ามันก็ไม่ได้ช่วยบรรเทาความหิวของคนเราได้

เลย มีแต่ เพิ่มขึ้น ๆ เฮ้ย... เมื่อหิวมากขึ้นเรื่อย ๆ วันหนึ่งก็จะเกิดโรคอยาก ทิดสุข จนขาดสุขไม่ได้ โรคนี

เป็นโรคที่รักษาได้ยากยิ่ง ที่จริงถามคุณ ๕ นี้ ก็เป็นธรรมชนิดหนึ่งเรียกว่าธรรมดำ ผู้เป็นบัณฑิตจึงควรเจริญ

ธรรมขาว ดังสำนวนว่า สุขกั ภาเวถ ปณฺธิโต จึงจะทำให้มีความสุขอย่างแท้จริง

สมดังสุภาชิตที่มาใน ขุททกนิกาย ชาตก จตุกกนิปาต ว่า

โย ปุพฺเพ กตกลยาโณ กตตโถ นาวพฺพชฺชติ

ปจฺจา กิจฺเจ สมฺปฺปนฺเน กตตาริ นาธิคฺจฺฉติ.

ผู้อื่นทำความดีให้ ทำประโยชน์ให้ก่อนแต่ไม่สำนึกถึง

(บุญคุณ) เมื่อมีกิจเกิดขึ้นภายหลัง จะหาผู้ช่วยทำไม่ได้.

(ย่อหน้า ๑ นี้)

อธิบายความว่า เราทั้งหลายเข้าใจหรือไม่ว่า ร่างกายนี้ดำรงอยู่แค่ชั่วคราวช่วยยาม สิ่งที่จับต้องได้ใดๆ

ก็ไม่อาจนำไปได้ทั้งนั้น แล้วอะไรคือสิ่งที่เป็นของท่านอย่างแท้จริงเล่า สิ่งใดนำไปด้วยได้ สิ่งนั้นแท้จริงย่อมเป็น

ของท่าน ไม่มีอื่นใดอีกทุกสิ่งที่เป็นของท่าน ผู้ใดอันผู้อื่นทำความดี ทำประโยชน์ให้ในกาลก่อน นั่นคือ...การอยู่

ในร่างมนุษย์นั้นแล้วสุดท้ายยมทูตก็เรียกหาเราจากเบื้องบนคิดว่าทุกคนคงไม่ยากได้ยินเสียงนี้ ชาตินี้หน้าคงไม่มี

ใครหนีพ้น คงต้องถึงคิวสักวันหนึ่ง การดำรงอยู่ด้วยการรอคิว (ที่ไม่รู้ลำดับ) คงไม่เกิดประโยชน์อะไร แต่การ

ดำรงอยู่ด้วยความไม่ประมาทหรือความมีสตินี้ซี้ สุดยอดของประโยชน์ทั้งตัวเองและคนอื่นคนเกิดมาต้องทำ

ประโยชน์ คนกับประโยชน์เป็นของคู่กัน ประโยชน์เป็นเงาตามตัวเราประโยชน์นั้นมีอยู่ ๓ ระดับ ได้แก่ (๑)

ประโยชน์ปัจจุบัน หรือประโยชน์ในโลกนี้ (๒) ประโยชน์เบื้องหน้า หรือประโยชน์ภพหน้า (๓) ประโยชน์สูงสุด

หรือจุดหมายสูงสุดคือพระนิพพานคนส่วนมากมักทำแต่ประโยชน์ในโลกนี้ ประโยชน์ลำดับที่สองที่สามไม่ค่อย

สนใจ โดยเฉพาะพระนิพพานที่ไม่สนใจทำ อาจจะไม่เชื่อหรือมีเหตุผลอื่นเฉพาะตัวคนเราจะให้เหมือนกันมันยาก

เพราะมันฝืนธรรมชาติ ท่านไม่เหมือนใครไม่มีใครเหมือนท่าน ท่านมีหนึ่งเดียวในโลกและคนอื่นก็มีหนึ่งเดียวใน
โลกเช่นกันท่านผู้มีอำนาจ ท่านครูบาอาจารย์ ท่านผู้มีหน้าที่อบรมสั่งสอนคนทั้งหลาย เจตนาดีของท่านอาจ
ล้มเหลว ก็ไม่ต้องเสียใจ ให้ใจเสีย เมฆหมอกที่เคลือบมาบดบังรัศมีของท่าน ไม่นานนักหมอก ก็จะหายไป และ

อีกไม่นานมันก็จะมาอีก เป็นอยู่เช่นนี้ชั่ววัณรินทร์ นี้แหละคือโลก นี้แหละคือธรรม

สมดังสุภาวชิตที่มานิ สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ว่า

สพพทา สีลสมปนโน ปณญวา สุขมาหิโต

อารทรวิริโย ปหิตตโต โอฆิ ตรติ ทุตตริ.

ผู้ถึงพร้อมด้วยศีล มีปัญญา มีใจมั่นคงดีแล้ว

ปรารถนาความเพียร ตั้งตนไว้ในกาลทุกเมื่อ ย่อมข้ามโอชะที่ข้ามได้ยาก.

(ย่อหน้า ๑ นิ้ว)

อธิบายความว่า “โอชะ ๔ หรือมหาสมุทรทั้ง ๔ ห้วงน้ำแห่งกิเลส” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เคยตรัสสั่งสอน อุปมา อุปมัยไว้ในที่ต่างๆมาเผยแผ่ให้ทุกๆ ท่านได้อ่านกัน วันนี้จึงขอนำเรื่อง “โอชะสงสาร”

คือ ห้วงน้ำในมหาสมุทรที่เราทุกคน กำลังตกจมลงไป วายเวียนกันอยู่ วายกันอยู่ไม่รู้ก็ภพ ก็ชาติ ก็กัปป ก็กัลป์

ก็อสงชัยแล้ว แล้วยังคงวายเวียนกันอยู่อย่างนี้ บางคนพยายามที่จะว่ายข้ามไปให้ถึงฝั่ง คือ พระนิพพาน บางคน

ก็ไม่สนใจ ปล่อยตัวปล่อยใจ จมดิ่งลงไปในช่วงมหาสมุทรแห่งกองทุกข์ บ้างก็ปล่อยวันเวลาให้หมดไป แล้วก็เกิดมา

เริ่มต้นว่ายวนกันใหม่ บางคน วายๆ หยุดๆ แล้วก็กลับไปวิ่งเลาะชายฝั่งแห่งวิชาตัมหา ไอ้คนที่พิมพ์อยู่นี้ก็

กำลังว่ายเวียนวนอยู่ ยังข้ามโอชะสงสารไปไม่ได้ ถึงได้มาพิมพ์เตือนใจตนเองสอนตนเองอยู่ และพยายาม

ชักชวนเพื่อนๆ ผู้ร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุกคนพยายามว่ายข้ามไปให้ถึงฝั่ง คือ พระนิพพาน กันทุกๆคนจะช้าจะ

เร็วก็แล้วแต่เหตุปัจจัย พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า “คนข้ามโอชะด้วยศรัทธา ข้ามอรรณพได้ด้วยความไม่ประมาท

ล่องทุกข์ได้ด้วยความเพียร และความบริสุทธิ์ได้ด้วยปัญญา” สาระสำคัญที่สุดในพุทธศาสนานี้ก็คือ การพ้นไป

จาก “สังสารวัฏ” อันเป็นภัยใหญ่หลวงที่สุดของมนุษยชาติ โดยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า “ผู้เห็นในสิ่งที่ไม่เป็นสาระว่าเป็นสาระ เห็นสิ่งที่เป็นสาระ ว่าไม่เป็นสาระ (มีมิจฉาทิฎฐิ) มีความดำริผิดทางไป ย่อมไม่ได้บรรลุสิ่งที่เป็นสาระ...” การข้ามโอชะสงสาร จึงเป็นเป้าหมายและสาระสำคัญที่สุดแห่งพุทธศาสนา

(ย่อหน้า ๑ นี้)

สรุปความว่า

สมดังกระทู้พุทธภษิตที่ยกไว้เป็นนิเชบตอเทศ ฌ เป็องตั้นนั้ ว่า

อปปมาทรรตา โทถ สจิตตมณูรกุขถ

ทุคคา อุตุทธธตตานั้ ปงเก สนโนว กุณฺชโร.

ท่านทังหลาย จงยินดีในความไม่ประมาท คอยรักษาจิตของตน

จงถอนตนขึ้นจาก หล่ม เหมือนช้างที่ตกหล่มถอนตนขึ้น ฉะนั้น.

ตั้งพรรณนามาด้วยประการฉะนี้

สมดังสุภาชิตที่มาใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

.โย จ วสสสตฺ ชีโว กุสีโต หีนวีริโย

เอกาหิ ชีวิตํ เสโยโย วิริยํ อารภโต ทพฺหิ.

ผู้ปรารถนาความเพียรอย่างตั้งมั่นตั้งใจ ถึงแม้จะมีชีวิตอยู่เพียงวันเดียวก็ตาม

ก็ยังประเสริฐกว่าผู้เกียจคร้าน มีความเพียรหย่อนยานแม้มีอายุยืนตั้งร้อยปี.

(ย่อหน้า ๑ นี้)

อธิบายความว่า สำหรับแต่ละวันของชีวิต เวลาที่เราปล่อยให้หมดไปสิ้นไปโดยไม่ได้ลงมือทำอะไรที่

เป็นคุณเป็นประโยชน์ทั้งแก่ตัวเองบ้าง ทั้งแก่ผู้อื่นบ้างก็นับเป็นชีวิตที่น่าเสียดายยิ่งนักเพราะเวลาแม้เพียงหนึ่ง

นาที่ที่ผ่านไปนั้น ถึงแม้ว่าเราจะทุ่มเงินจำนวนมหาศาลเท่าไรเราก็ไม่สามารถซื้อกลับคืนมาได้ ฉะนั้น ในทาง

พระพุทธศาสนาแล้วสิ่งที่น่าเสียดายที่สุดในโลกนี้จะมีอะไรที่น่าเสียดายเท่ากับการปล่อยวันเวลาที่มีให้ผ่านพ้น

เลยไป หมดสิ้นไปโดยเปล่าประโยชน์เล่า แม้ว่าจะเพียงแค่นาทีเดียวก็ตามอย่ามัวแต่ประมาทว่า “เดี๋ยวค่อยทำ

เอาไว้อ่อน” เพราะพรุ่งนี้กับชาติหน้า ไม่รู้ว่าอะไรจะมาถึงก่อนกันและเราจะมีเวลาไว้สำหรับลงมือจริงๆ เท่าไร

กันชีวิตของผู้มีความเพียรแม้มีชีวิตอยู่เพียงราตรีเดียว ประเสริฐกว่าผู้มีความเพียรหย่อนยานแม้มีชีวิตอยู่ร้อยปี

ความขยันหมั่นเพียรย่อมนำไปสู่ความสำเร็จ ความเพียรจะนำพาให้ล่วงความทุกข์ได้ ความเกียจคร้านทำให้เสีย

โอกาสในทุกเวลา สิ่งที่ทำร้ายตัวเองมากที่สุดคือความเกียจคร้าน ความเจริญก้าวหน้าสู่ความสำเร็จไม่ได้มาจาก

ความเกียจคร้าน ความเกียจคร้านทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ มีแต่คนรังเกียจและไม่เคารพนับถือผู้ที่เกียจ

คร้านงานที่สั่งสมคั่งค้างเป็นผลจากความเกียจคร้าน ความขยันพากเพียรนำไปสู่โอกาสดีๆเสมอความขยันหมั่นเพียรเป็นนิจ นำไปสู่ความสุขและความสำเร็จ ชีวิตของผู้มีความเพียรประเสริฐกว่าฝนตกแล้วก็หยุดหยุดแล้วก็ตกฟ้ามืดแล้วกลับสว่าง สว่างแล้วกลับมืด ชีวิตสัตว์ก็เช่นกัน เกิดแล้วตาย ตายแล้วเกิดอีก หมุนเวียนเป็นวัฏฏะ

เอก

เลขที่.....

ประโยชน์การศึกษาชั้น[]ตรี []โท [✓]เอก ช่วงชั้น []ประถม [✓]มัธยม []อุดม
วิชา...เรียงความแก้กระทู้ธรรม.....

สอบในสนามหลวง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อุฎฐาตา กมมเธยเยสุ อปปมตโต วิจกขโณ

สุสวहितกมมณโต ส ราชวสตี วเส.

ผู้หมั่นในการทำงาน ไม่ประมาท เป็นผู้รอบคอบ

จัดการงานเรียบร้อย จึงควรอยู่ในราชการ

(ย่อหน้า ๑ นิ้ว)

บัดนี้ จักได้อธิบายขยายความแห่งพุทธศาสนสุภาษิตที่ยกขึ้นเป็นบทเบื้องต้นนั้นเพื่อเป็น

แนวทางแห่งการศึกษาและแนวทางแห่งการปฏิบัติ โดยสมควรแก่อัตภาพและธรรมเป็นลำดับไป

(ย่อหน้า ๑ นิ้ว)

ดำเนินความว่าคนขยันในการทำงาน ไม่ประมาทในชีวิต เป็นผู้รอบคอบ จะทำงานอะไรก็ประสบ

ความสำเร็จง่าย จะประกอบอาชีพอะไรก็เจริญก้าวหน้า เป็นที่รักที่ชอใจของคนรอบข้าง ของเพื่อนร่วมงาน

ของหัวหน้า หรือ ของเจ้านาย เป็นคนที่สังคมต้องการทำงานร่วมด้วยเพราะทำแล้วเป็นสิริมงคลแก่ตัวเขาและ

องค์กร คนขยันหมั่นเพียร รอบคอบ ไม่ประมาท อยู่ที่ไหนก็ทำให้ที่นั้นเจริญรุ่งเรือง จะรับราชการก็ทำให้วงการ

ราชการเจริญรุ่งเรือง พระพุทธองค์จึงตรัสว่า คนประเภทนี้จึงควรอยู่ในราชการ เป็นข้าราชการได้รับเงินเดือนซึ่ง

เป็นภาษีของประชาชนต้องรู้จักบุญคุณของประชาชนด้วย ต้องทำงานเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ประชาชนโดยเฉพาะ

ประชาชนผู้เป็นรากหญ้าอยู่ห่างไกล ถูถือว่า คนเหล่านี้มีบุญคุณต่อข้าราชการทุกคน พวกเขาจะมีฐานะดี

สมดังสุภาวิตที่มาใน สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธัมมบท ว่า

ปาปญเจ ปุริโส กยิรา น น กยิรา ปุนปปุนิ

น ตมहि ฆนท กยิราถ ทุกโข ปาปสส อุจโย.

ถ้าคนพึงทำบาป ก็ไม่ควรทำบาปนั้่นบ่อยๆ

ไม่ควรทำความพอใจในบาปนั้่นเพราะการสั่งสมบาป นำทุกข์มาให้.

(ย่อหน้า ๑ นี้)

อธิบายความว่า คำว่า บาป ได้แก่อกุศลกรรมบถ ๑๐ อย่าง คือ กายทุจริต ๓ ได้แก่ การฆ่าสัตว์

การลักทรัพย์ การประพฤตินิดในกาม วจีทุจริต ๔ ได้แก่ พุดเท็จ พุดคำหยาบ พุดคำส่อเสียด พุดเพื่อจ้อ ไร่

สาระ มโนทุจริต ๓ ได้แก่ พยาบาท อภิชฌา โลกเพ่งเอาของของคนอื่นมาเป็นของตน และมีจนาทิฎฐิ เห็นผิด

จากทำนองคลองธรรม อกุศลเหล่านี้ เรียกว่า บาป เพราะทำแล้วมีผลเป็นทุกข์ ทำให้ผู้ทำเดือดร้อนในภายหลัง

ยกตัวอย่างเช่น ฆ่าสัตว์ สัตว์ที่ถูกฆ่า ก็อาฆาตพยาบาท จองเวรไว้ ถ้าทำบ่อยๆ บาปก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น จะส่งผลให้

กลายเป็นคนอายุสั้น มีโรคภัยเบียดเบียนมาก การลักทรัพย์ ถ้าถูกจับได้ต้องติดคุก เสียค่าปรับ เสียโอกาส

หมดอิสรภาพ ถ้าไม่ถูกจับ จิตใจตัวเองก็เกิดความระแวง เกรงว่าเจ้าของทรัพย์จะรู้ว่าตัวเองเป็นคนลัก นอนไม่

หลับ อยู่ไม่สุข ต้องย้ายสถานที่อยู่ไปเรื่อยเพื่อหลบหนีการจับกุม การทำบาปให้ผลเป็นทุกข์อย่างนี้ พระพุทธ

องค์จึงสอนไม่ให้ทำบาป หรือจำเป็นต้องทำก็อย่าทำบ่อย อย่าพอใจในการทำบาป เพราะการสั่งสมบาปนำแต่

ความทุกข์ ความเดือดร้อนมาให้ ตลอดพระชนมชีพของพระพุทธเจ้า พระองค์ตรัสสอนเรื่องกุศลอกุศล สอน

เรื่องกรรมคือการกระทำ ให้เชื่อหลักกรรม เชื่อผลของกรรม เชื่อว่า ทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว ทำกุศลย่อมได้

กุศล ทำอกุศลย่อมได้อกุศล คือบาป สอนไม่ให้ประมาท ให้ขยันอดทน สอนให้รู้จักให้ทาน ศีล ภาวนา เป็นกุศล

สมดังสุภาวิตที่มาสอดต้นตปิฎก ขุททกนิกาย รัมมบท ว่า

.โอวเพยยานุสาเสยย อสพภา จ นิวารเย

สตฺทิสเ ปิโย โหติ อสตฺ โหติอปิโย.

บุคคลควรเตือนกัน ควรสอนกัน และป้องกันจากคนไม่ดี

เพราะเขาย่อมเป็นที่รักของคนดี แต่ไม่เป็นที่รักของคนไม่ดี.

(ย่อหน้า ๑ นี้)

อธิบายความว่า การว่ากล่าวตักเตือนซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ในเมื่อบุคคลมีความ

ปรารถนาดีต่อกัน ครั้นเห็นผู้อื่นจะเป็นญาติมิตร หรือสหายคนใดคนหนึ่งมีความประพฤติผิดต่อศีลธรรม และมี

ความประมาท เผอเรอ ผิดพลาดในการกระทำการงาน มีความเสียหายเกิดขึ้น เป็นไปในทางที่ไม่ถูก ไม่ควร ไม่

เหมาะสม ก็ช่วยชี้แนะว่ากล่าวตักเตือน และสอนผู้อื่นที่ประพฤติผิดให้ประพฤติดีปฏิบัติชอบ ประกอบด้วยธรรม

ด้วยจิตที่มีเมตตา เพื่อช่วยป้องกันให้พ้นจากคนไม่ดีให้หันกลับมาเป็นคนดี มีความสุขที่ประกอบไปด้วยคุณธรรม

เพราะผู้ที่ชักชวน ชี้แนะให้ผู้อื่นเป็นคนดี นับว่าเป็นการให้ธรรมะ เพราะการให้ธรรมะนั้นชนะการให้ทั้งปวง และผู้

ที่ถูกว่ากล่าวตักเตือนก็ไม่ควรโกรธ ควรพิจารณาให้เห็นว่าการตักเตือนนั้นถือเป็นการชี้ หรือบอกขุมทรัพย์

ให้แก่ตน แล้วประพฤติปฏิบัติตามคำชี้แนะนั้น และผลที่ได้รับคือเป็นคนดีมีประโยชน์ ตลอดถึงเป็นที่รักในหมู่

ของคนผู้ที่ประพฤติชั่ว สร้างบาปกรรมไว้มากมาย เพราะผู้มีความประพฤติดีปฏิบัติชอบ มีชีวิตที่มีความสุข และ

ประพฤติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งเป็นบุคคลที่หาได้ยากเป็นอย่างยิ่งเพราะฉะนั้น สรุปได้ว่าบุคคลผู้ที่

ตักเตือน และสอนให้คนอื่น มีความประพฤติดีปฏิบัติชอบ ประกอบไปด้วยคุณธรรม ย่อมเป็นที่รักที่เคารพของ

บุคคลทั่วไป และผู้ที่ประพฤติตนเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น คือแนะนำ ตักเตือน สอนให้ผู้อื่นประพฤติดีปฏิบัติชอบ

ผลที่ได้รับก็คือ ตนเองมีความสุขกายสบายใจ และสังคมก็อยู่อย่างสันติสุขต่อตนเองและสังคมที่เราอยู่ด้วยกัน

สมดังสุภาวดีที่มากใน สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย สุตตนิบาต ว่า

.กาเมสุ พรหมจริยา วิตถณโห สทา สโต

สงขาย นิพพุโต ภิกขุ ตสส โน สนติ อธิชิตา.

ภิกษุผู้เห็นโทษในกาม มีความประพฤติประเสริฐ ปราศจากตัณหา

มีสติทุกเมื่อ พิจารณาแล้ว ดับกิเลสแล้ว ย่อมไม่มีความหวั่นไหว.

(ย่อหน้า ๑ นี้)

อธิบายความว่า คำว่ากาม แปลว่า ความใคร่ ความอยาก ความปรารถนา กามนั้นแบ่งเป็น ๒ อย่าง

คือ ๑. กิเลสกามกิเลสเป็นเหตุใคร่ ๒. วัตถุประสงค์กาม พัสคอันน่าใคร่ ปุณฺณผู้ที่หนาแน่นไปด้วยกิเลส เว้นผู้ที่หลุดพ้น

จากกิเลสแล้วล้วนตกอยู่ในอำนาจของกาม ที่เป็นเช่นนี้เพราะเข้าไปยึดถือ ติดข้อง พอใจอยู่ในกิเลสกามและ

ทะยานอยากได้สิ่งที่ตนปรารถนายิ่ง ๆ ขึ้นไป คือปรารถนาในรูปที่สวยงามเสียงอันไพเราะ กลิ่นอันหอมหวาน

รสที่อร่อย และสัมผัสที่นึ่มนวลเพราะบุคคลผู้ที่ยังเป็นปุณฺณหนาแน่นไปด้วยกิเลส หากความอึดในกามทั้งหลายไม่

ได้มีแต่ความทะยานอยากในกามคุณนั้นยิ่ง ๆ ขึ้นไปตามที่ได้กล่าวแล้ว เมื่อมีความทะยานอยากมากเท่าไร ก็มี

ความทุกข์มากเท่านั้นแต่ภิกษุผู้เห็นโทษในกามทั้งหลายแล้วประพฤติสิ่งที่ประเสริฐปราศจากความทะยานอยาก

ด้วยการมีสติความระลึกได้อยู่ทุกเมื่อ หรือทุกขณะที่กระทำการงานประกอบธุรกิจทุกอย่าง พิจารณาให้เห็นโทษ

ของกิเลสกามนั้นตามเป็นจริงว่าเป็นไปเพื่อความทุกข์ความเดือดร้อนอยู่ตลอดเวลา แล้วสามารถดับกิเลสนั้นได้ก็

เป็นผู้มั่นคงหนักแน่นไม่อ่อนไหวต่อกิเลสที่มายั่วชวนชื่อว่าบรรลุประนิพพาน อันเป็นธรรมที่ดับกิเลสได้สนิทจึง

พบแต่ความสงบสุขเป็นอย่างยิ่งสรุปความว่าภิกษุมองเห็นโทษในกามได้ว่า เป็นไปเพื่อความทุกข์ ความเดือดร้อน

ดังนั้นแล้ว ก็มีความประพฤติสิ่งที่ประเสริฐปราศจากตัณหาความทะยานอยากได้ด้วยการมีสติควบคุม ไม่หวั่นไหว

ไปตามกิเลส สามารถดับกิเลสให้หมดสิ้น ไปบรรลู่ถึงพระนิพพานและผลที่ได้รับคือเป็นคนดีมีประโยชน์ตลอด

(ย่อหน้า ๑ นี้)	สรุปความว่า
	สมดังกระทู้พุทธภษิตที่ยกไว้เป็นนิเชบทยุเทศ ฦ เบื้องต้นนั้น ว่า
	อุฎฐาตา กมมเธยเยสุ อปมตโต วิจกขโณ
	สุสัวิทกมมโนโต ส ราชวสตี วเส.
	ผู้หมั่นในการงาน ไม่ประมาท เป็นผู้รอบคอบ
	จัดการงานเรียบร้อย จึงควรอยู่ในราชการ
	ดังพรรณนามาด้วยประการฉะนี้